

“Plumb”

George Bacovia

Considerat de criticul literar Daniel Dimitriu “poetul provinciei, al tristeții, al solitudinii, al nevrozei, al conștiinței hipersensibile”, George Bacovia este reprezentantul simbolismului autentic în literatura română, impunând receptării percepția sinestezică a realității, dezolare și o durere ontologică apăsătoare. Opera “Plumb”, publicată în anul 1916, se înscrie în lirica simbolistă și se remarcă prin cultivarea unor sentimente imprecise precum singurătatea, spleenul, agonia existențială.

Textul poetic se înscrie în estetica simbolistă prin temă și motive, prin cultivarea simbolului și a sugestiei, prin corespondențe, decor, cromatică și tehnica repetițiilor, ce conferă o muzicalitate specifică. Dramatismul bacovian se definește prin obscuritate, spaimă, atracție spre neant și înstrăinare, elemente este sugerate prin corespondența ce se stabilește între materie și spirit.

Tema este reprezentată de condiția eului liric într-o societate artificială, mediocră și lipsită de aspirații, fapt ce susține caracterul de artă poetică implicită a textului. Iubirea, natura și moartea sunt teme asociate care se armonizează cu tema principală, iar prin imaginile de coșmar conturate în poezie, Bacovia transferă în poezie spațiul tenebros al cimitirului, sugestie a infernului.

Termenul titlu (plumb) reprezintă simbolul central al textului pe care se construiește întreagă viziune poetică și care devine prin repetiție o obsesie stilistică, exprimând ideea existenței condamnate eșecului. Prin cromatism, plumbul imprimă universului bacovian cenușiul existențial, iar prin duritate

sugerează încremenirea, inerția materiei. Prin toxicitate, plumbul contaminează universul pietrificat și exprima o amenințare la adresa ființei captive.

Din punct de vedere structural, imaginarul poetic bacovian se structurează pe două catrene și pe două planuri: al realității exterioare, obiective (strofa întâi) și al realității lăuntrice, subiective (strofa a doua) aflate într-o relație de corespondență, specifică pentru viziunea simbolistă. Primul catren schițează reperele realității exterioare, organizate într-un spațiu simbolic al somnului ("dormeau") și al morții ("sicrie", "funerar", "cavou", "coroană"). Astfel, se deschide un spațiu închis, o odaie cavou care cuprinde elemente descriind vidul existențial și captivitatea ființei. Aflat în ipostaza contemplatorului, eul liric descrie realitatea sumbră, iar dominantă descriptivă a acestei strofe impune caracterul de pastel simbolist textului bacovian. Interiorizarea perspective are loc în al treilea vers: "Stam singur în cavou ... și era vânt..." și aduce imaginea însingurării etern prelungite. Utilizarea imperfectului lasă impresia de stagnare a timpului, ilustrând acțiuni fără finalitate. Ultimul vers, prin imaginea auditivă "scârțâiau coroanele de plumb" surprinde o muzicalitatea dizarmonică, stridentă care amplifică disconfortul existențial.

Cea de-a doua strofă se construiește prin procedeul stilistic al paralelismului sintactic, reluând structural același tipar. Aceași idee a somnului ființei deschide catrenul, exprimând ideea îndepărtării definitive de viață. Metafora "amorul meu de plumb" surprinde nu doar despre efemeritatea iubirii, ci moartea mitului dragostei, pierderea credinței în absolutul iubirii sau în forța ei salvatoare. Cel de-al doilea vers exprima strigătul zadarnic, fără ecou, într-un univers ostil : "și-am început să-l strig". Solitudinea socială și erotică devine singurătate metafizică și se transformă în eșec existențial. Simbolul aripilor se resemantizează, căci zborul devine o cădere apăsătoare sub impactul compleșitor al plumbului.

Totodată, la nivelul prozodic, se sugerează prezența morții prin închiderea versurilor cu rimă îmbrățișată, măsură fixă de 10 silabe, iambul alternând cu amfibrahul. Aceeași sugestie a închiderii apare și în structura fonetică a termenului plumb, alcătuit dintr-o singură vocală închisă (u) delimitată de consoanele bilabiale (p,b) care reproduc “zgomotul unui corp greu care cade” (D. Dimitriu).

În concluzie, “Plumb” ilustrează poezia pură, nonreferențială a simbolismului autentic în care își găsesc locul, în ciuda discursului minimal, atât corespondentele, simbolurile, stările, sugestiile și muzicalitatea tipice curentului, cât și disonanțele stilistice, ermetismul și ambiguitatea, ca semne al progresului poetic.